

Stichting
Basisgezondheidszorg
Casamance

JAARVERSLAG 2022

STICHTING BASISGEZONDHEIDSZORG CASAMANCE

Inleiding

Het bestuur van Stichting Basisgezondheidszorg Casamance (SBC) doet hierbij verslag van haar activiteiten in 2022 ter ondersteuning van duurzame en kleinschalige basisgezondheidszorgprojecten in de regio Casamance, Senegal, West-Afrika.

Het jaar 2022 heeft vooral in het teken gestaan van de voorbereidingen voor de aanschaf en overhandiging van twee mobiele echo-apparaten, intensivering van de contacten met stichting Kafountine en het bestuur van de school Satang Diabang in Kafountine en het vergaren van informatie over verloskundigenopleidingen in Senegal.

Ook dit jaar werden wij gehinderd in onze ontwikkelingen door naweeën van de Coronaperiode. Het oorspronkelijk voor juni 2022 geplande werkbezoek vond uiteindelijk plaats in november van dat jaar. De voorbereidingen voor ondersteuning van de gezondheidslessen van eerder genoemde school konden echter gewoon online doorgang vinden.

Inhoud

1. De vrouwen van SBC	4
2. Sponsoring en subsidieverstrekking	5
3. Voorbereiding voor uitvoering projecten	5
4. Het werkbezoek	7
5. Communicatie en publiciteit	10
- Communicatie met Senegal	
- Social media	
- Website st. Steunfonds Basiszorg / stichting ActiVite	
6. Financieel jaarverslag 2022	11
7. Vooruitblik	11

Bijlage 1:

- financiële verantwoording 2022

1. De vrouwen van SBC

Na de officiële oprichting van stichting Basisgezondheidszorg Casamance in 2021 heeft het bestuur, bestaande uit drie leden en een extern adviseur/aspirant lid, getracht haar basisbestuur uit te breiden. Sinds juni 2021 is arts-microbioloog en klinisch farmacoloog Anneke Dijkmans als extern adviseur betrokken bij de ontwikkelingen van de stichting. In het voorjaar 2022 sloot ook gepensioneerd verloskundige Jeannette Dieleman zich als aspirant-bestuurslid aan.

In dit jaar is de frequentie van online-vergaderen teruggebracht naar 1x per maand, maar gelukkig zijn we ook een aantal keren fysiek bijeen geweest. Tot grote vreugde is ook ons in Engeland wonende penningmeester, Annette de la Court, in de gelegenheid geweest hier een keer bij aan te sluiten.

v.l.n.r. Jeannette Dieleman, Annette de la Court, Patricia Pol, Pauline de la Court in geschonken Senegalese dracht, afkomstig van de overleden verloskundige Mame Binta en enkele lokale vrouwen. (Anneke Dijkmans niet op de foto)

2. Sponsoring en subsidieverstrekking

In november 2021 besloot Stichting Steunfonds Basiszorg (SSB, gelieerd aan zorgorganisatie ActiVite, Leiderdorp) een aanzienlijke subsidie te verlenen aan SBC voor drie deelprojecten. Daarop vond in januari 2022 een kennismakingsgesprek plaats met directeur st. ActiVite mevrouw Annemijn van Hemel. Voorzitter Pauline de la Court en secretaris Patricia Pol hadden een prettig gesprek waarin we met name onze planning voor dat jaar bespraken en de aan de subsidie verbonden voorwaarden. Daarna is de subsidie naar SBC overgemaakt.

In de loop van het jaar vonden er kleinschalig sponsoracties plaats door bestuursleden en mensen uit de kennissenkring van de bestuursleden.

Deze bestonden onder andere uit een lezing, een oproep via Social media en bij een hobbyclub, donaties van verjaardagsgasten en spontane materiele bijdragen van burens van een van de bestuursleden. Maar de leukste actie kwam wat ons betreft van kapster Yasmin van Yasmin's Haarstudio in Leiden: zij plaatste in haar kapsalon een paar project foto's van SBC en een 'donatieblik', zodat haar klanten konden doneren. Met goed resultaat!

Yasmin werd geraakt door de doelen van SBC en kwam in actie.

Tevens is contact gelegd met de Philips Foundation, dat een materiele bijdrage opleverde in de vorm van Franstalig lesmateriaal.

3. Voorbereidingen voor uitvoering van projecten

Het jaar begon goed met een presentatie van mobiele echo-apparaten door een adviseur van Secma BV medio januari. Hij nam ruim de tijd om ons voor te lichten over drie verschillende mogelijkheden, waaronder het apparaat waarmee de verloskundigen in Senegal gewend zijn te

werken. Ook mevrouw Dhiediyou, projectleider en verloskundige in Senegal, was hierbij betrokken, via videoverbinding via Whatsapp. Nadien nam hij de tijd om een instructiefilmje te maken, voor de scan naar keuze. Enigszins optimistisch verwachtte hij levering eind april/begin mei, zodat we rekening hielden met een werkbezoek in juni. Helaas lag de wereldmarkt opnieuw dwars, zodat levering pas in de zomer plaatsvond. De gratis geleverde opbergtassen en flessen gel werden daarbij in dank aanvaard.

Een stralende dag voor het bestuur: bestuursleden Patricia en Pauline.

In de loop van het voorjaar voerden wij ons contact met stichting Kafountine op, ter voorbereiding op onze bijdrage aan een vernieuwd curriculum Gezondheidslessen op de vakschool Satang Diabang. Een aantal meetings van Annette de la Court en Anneke Dijkmans met Rutger Schilpzand, voorzitter van stichting Kafountine, leidde tot het projectvoorstel "Proposal improvement Healthlessons". Dit voorstel werd vervolgens aangeboden aan het Conseil (bestuur) van Satang Diabang. Het voorstel behelsde o.a. de oprichting van een gezamenlijke Taskforce: in Senegal nemen het voltallige bestuur van de school, verloskundigen ChaCha en Diacoumba en verpleegkundige Atap uit Kafountine en hoofdverloskundige Marie Desiree Dhiediyou uit Diouloulou daarin zitting. Na de zomer ontvingen we een uitgebreid curriculum, voor gezondheidslessen gedurende een periode van drie jaar. Plus kostenoverzicht.

Verder vond er een ontmoeting plaats met de Senegalese arts Dr. Antoinette Sène, voorafgaand aan ons werkbezoek. Zij volgde haar geneeskundeopleiding in Ziguinchor, de hoofdstad van de regio Casamance, en woont en werkt nu in Nederland. Antoinette informeerde ons uitgebreid over de inrichting van de gezondheidszorg in Senegal. Deze achtergrond informatie helpt ons bij de verdere ontwikkeling van projecten in Senegal.

4. Het werkbezoek

In november 2022 vond het langverwachte werkbezoek aan Senegal plaats. Pauline, Patricia en Jeanette vertegenwoordigden SBC. Pauline had de invulling van het werkbezoek grotendeels voorbereid, samen met mevrouw Dhiedioui.

Project 1: overhandiging van twee echoapparaten

Maandag 21 november konden verloskundigen, verpleegkundigen, arts en hoofd Farmacie van de kraamkliniek in Diouloulou twee mobiele echo-apparaten met bijbehorende materialen en handleidingen in ontvangst nemen. Tijdens een korte, officiële bijeenkomst werden overdrachtspapieren* ondertekend. Beide apparaten zijn met grote vreugde, zang en dans ontvangen.

Deze overhandiging vergt wel enige toelichting. Want na eigen onderzoek ter plaatse in de kraamkliniek in Kafountine en na overleg met mevrouw Dhiedioui en de overige bestuursleden, is besloten beide apparaten te overhandigen aan de kraamkliniek in Diouloulou. Oorspronkelijk zouden beide dorpen er elk een krijgen. De omvang van het werkgebied van de verloskundigen in Diouloulou is groter dan dat van Kafountine en er was geen enkel goed functionerend mobiel apparaat beschikbaar. De kraamkliniek in Kafountine heeft twee (min of meer) nog werkende mobiele echo-apparaten, waarvan een in de kraamkliniek wordt gebruikt en de andere in een kleine gezondheidspost in een nabijgelegen dorp. Dit onder supervisie van een verloskundige uit Kafountine. Vandaar dat deze keuze is gemaakt.

**Er is hier sprake van het in bruikleen krijgen van beide apparaten, om het zorgvuldig gebruik en opvolging t.a.v. onderhoud te bewerkstelligen.*

Project 3: Bijdragen aan nieuw les- en voorlichtingsmateriaal en de uitvoering van Gezondheidslessen aan jongeren in Kafountine en Diouloulou

Op zaterdag 19 november vond de werkconferentie plaats met de leden van de Taskforce Gezondheidslessen en het bestuur van de school Satang Diabang, op het terrein van de school in Kafountine. De directeur van de school, Ousmane Sonko, zat de bijeenkomst voor.

Het aantal leerlingen op de school bedraagt momenteel ruim 100 meisjes en een paar jongens.

Voorafgaand aan deze bijeenkomst konden wij diverse onderwijsmaterialen (boeken, stoffen posters en voorlichtingsmateriaal) aan de verloskundigen en het schoolbestuur overhandigen. Bijzonder hieraan zijn de verschillende versies voor Senegalezen met een christelijke of een islamitische achtergrond.

De Taskforce presenteerde een uitgebreid Curriculum Gezondheidslessen voor de periode van drie jaar. Tijdens de bijeenkomst werden de onderwerpen toegelicht, inhoudelijk en procesmatig besproken en zo nodig aangepast. Het doel is per januari 2023 met de gezondheidslessen te starten.

Volgens de Taskforce zal de reikwijdte van de lessen groter zijn dan alleen de leerlingen van de school. Het bestuur van SBC had al aangegeven dat wenselijk te vinden, zodat er op meerdere locaties van het lespakket gebruik kan worden gemaakt.

Foto: Leerlingen in opleiding tot kok maakten een heerlijke lunch.

Project 2 a en b: Opleiding/bijscholing lokale verloskundigen en training echografie voor 4-6 verloskundigen

Mevrouw Dhiediou is steeds in beeld geweest als degene die de aanvullende training echografie zou verzorgen. Hoewel zij daar ruim voldoende voor is opgeleid en ervaring in heeft, is toch de wens uitgesproken dat deze training door een aantal verloskundigen gevolgd kan worden in een speciaal Centrum voor echografie in Dakar. Als reden is aangegeven dat de grote tijdsinvestering i.c.m. drukke werkzaamheden belastend is maar zich ook de kans voordoet zich te laten informeren over de allernieuwste ontwikkelingen.

Met mevrouw Dhiediou is afgesproken dat zij ons laat weten wat de mogelijkheden en kosten hiervan zijn, per verloskundige, zodat het bestuur hierover een gefundeerd besluit kan gaan nemen. Alternatief is dat het beschikbare budget zal worden ingezet om mevrouw Dhiediou zelf een training te laten uitvoeren, samen met een ervaren collega uit Kafountine. Dit krijgt dus nog een vervolg in 2023.

In overleg met de Senegalese verloskundigen heeft het bestuur van SBC besloten af te stappen van het opleiden van één extra verloskundige. Voor een meer algemene training en bijscholing van de huidige lokale verloskundigen zal in 2023 nog een apart plan worden opgesteld.

Netwerken en samenwerking

Tijdens het verblijf in Senegal zijn niet alleen 'oude' contacten onderhouden, maar zijn er tevens nieuwe contacten gelegd. Enkele voorbeelden zijn:

*In zowel Kafountine als Diouloulou hebben we kennisgemaakt met bijna alle verloskundigen, assistent-verloskundigen, verpleegkundigen en artsen van de kraamklinieken.

* Er is kennisgemaakt met de hoofdverpleegkundige van de kliniek van Kafountine, Bourama Fabouré. We spraken met hem over o.a. de werkwijze en taken van de overheid m.b.t. de gezondheidszorg in het algemeen in Senegal en in het bijzonder over de problematiek in Kafountine. Daarnaast informeerden we hem over doel en werkzaamheden van stichting SBC en kwam eventuele samenwerking in de toekomst ter sprake. Op welke wijze is (nog) niet verder onderzocht.

v.l.n.r. verpleegkundige Atap, Pauline, Bourama Fabouré

* Daarnaast heeft er een uitgebreide ontmoeting plaatsgevonden met dhr. Sekhou Mané, voorzitter van de lokale jongerenvereniging van Kafountine. Jongeren tussen 12 en 40 (!) jaar worden samengebracht middels sport en spel, schoonmaakacties in hun eigen leefomgeving en op het strand en andere hygiëne- en omgevingsgerichte activiteiten. Wellicht is er in de toekomst een samenwerking mogelijk tussen Satang Diabang en de jongerenvereniging, op het gebied van voorlichting over (preventieve) gezondheid en hygiëne.

5. Communicatie en publiciteit

Communicatie met partners/betrokkenen in de Casamance/Senegal

In het afgelopen jaar is er maandelijks contact geweest en overlegd met vooral projectleider Marie Desiree Dhiediou, via mail, telefoon en whatsapp. Dit laatste medium bleek voor mevrouw Dhiediou het meest praktisch te zijn. Op die manier konden we relatief snel antwoord krijgen op onze vragen, haar de presentatie van de mobiele echoscans laten bijwonen en ons werkbezoek regelen. Daarnaast was er mailverkeer met een arts van het ziekenhuis in Diouloulou, het schoolbestuur van Satang Diabang en de opgerichte Taskforce Verbetering Gezondheidsvoorlichting (project 3) als ook met het bestuur van stichting Kafountine in Nederland. Het onderlinge contact is enthousiast, open en inhoudelijk. Het was zeer plezierig de aanwezige kennis en visie bij de betrokkenen in Senegal zowel als in Nederland in te kunnen zetten, om de projecten te doen slagen.

Publiciteit richting medewerkers Stichting ActiVite

In het kennismakingsgesprek met bestuurder van Stichting ActiVite, mevrouw Van Hemel, werd overeengekomen dat SSB een aantal keren een nieuwsbericht zou aanbieden voor publicatie op de website van SSB/ Stichting ActiVite. Na overleg met het hoofd Marketing & Communicatie, dhr. van Antwerpen, zijn er in 2022 twee berichten met foto's verstrekt en gepubliceerd.

Social Media / website SBC

In het jaar 2022 hebben wij de voortgang van onze projecten beschreven op onze eigen facebook pagina, onze website en de eigen Social media van de bestuursleden. We hebben ons beperkt tot de belangrijkste gebeurtenissen, en de reacties hierop zijn enthousiast. Onze dank gaat daarbij uit naar de heer Strikwerda (ICT-deskundige uit Rotterdam), die als vrijwilliger de website van SBC heeft gebouwd.

Foto: Leden van de Taskforce Gezondheidslessen en bestuursdelegatie in de tuin van de vakschool Satang Diabang in Kafountine op 19 november 2022

6. Financieel jaarverslag

In juni 2022 is overgegaan tot betaling van de beide echo-apparaten met toebehoren. Na overleg met mevrouw Dhiediou besloten we de apparatuur niet alleen met twee uitwendige transducers aan te vullen maar ook met een inwendige transducer. De kosten voor ca. zes maanden gebruik van bijbehorende condooms voor die laatste zijn bijeengebracht via particuliere giften*. Tijdens de bestuursvergadering van 4 december 2022 is besloten de ingediende begroting 2023 van de Gezondheidslessen goed te keuren. Het betreft kosten t.b.v. de docenten, vervoerkosten van aangesloten verloskundigen bij de Taskforce en lesmaterialen.

Het financiële jaarverslag 2022** is door het Bestuur van SBC goedgekeurd en vastgesteld op 2 maart 2023. Met genoegen kan worden vastgesteld dat de geormerkte gelden voor de projecten 1 en 3 zijn besteed conform afspraak met de subsidieverstrekker.

In december 2022 is vervolgens een verzoek neergelegd bij Stichting Steunfonds Basiszorg voor betaling van de resterende toegezegde subsidiegelden, voor project 2 (training/bijbscholing lokale verloskundigen en training echografie voor 4-6 verloskundigen). Deze zijn in januari 2023 overgemaakt.

* Dit eind 2022 bijeengebrachte bedrag van € 500,- is begin 2023 op de rekening van SBC gestort en om die reden niet opgenomen in het exploitatieoverzicht 2022.

**Voor meer financiële informatie zie bijlage 1

Vooruitblik 2023

SBC sloot het jaar 2022 af met de voldoening dat haar missie om twee echoapparaten ter beschikking te stellen voor de regio Casamance is gelukt. Zoals de Senegalese delegatie benadrukte, zal het gebruik van de apparaten van grote invloed zijn op de kwaliteit van de verloskundige zorg, en bijdragen aan vermindering van zowel baby- als moedersterfte. In een veel grotere regio dan alleen binnen de dorpsgrenzen maar juist ook ver daarbuiten.

De uitvoering van de gezondheidslessen zal met name in 2023 gaan plaatsvinden; de Senegalese deelnemers aan de Taskforce zijn vol enthousiasme aan de slag gegaan. We houden contact over de voortgang maar het ligt nu in hun handen. Wij hebben er vertrouwen in!
Met mevrouw Dhiediou blijven we in gesprek over onze bijdrage aan de training/bijscholing voor de lokale verloskundigen.

Wij zijn dankbaar voor de praktische en financiële steun die wij als bestuur van SBC vanuit diverse hoeken hebben mogen ontvangen. Zonder die gulle gevers kunnen wij ons (vrijwilligers)werk niet blijven doen!

Alphen aan den Rijn/Leiden, 22 maart 2023

Het bestuur van SBC,

Patricia Pol (secretaris),
Annette de la Court (penningmeester),
Pauline de la Court (voorzitter),
Jeannette Dieleman (aspirant bestuurslid)
en
Anneke Dijkmans, (adviseur)

